

DOCENTENHANDLEIDING 2023

PAARSE

**VRIJDAG
KRANT**

PAARSE

**VRIJDAG
KRANT**

GRATIS PROEFEXEMPLAAR

Voorwoord

In de Paarse Vrijdag Krant staan persoonlijke verhalen centraal. Door leerlingen en bekende LHBTQ'ers hun ervaring te laten delen, kunnen zij een rolmodel voor uw leerlingen zijn. De PVK kan worden gebruikt als gespreksopener, maar vooral als lesmateriaal. Geef na de les de PVK mee aan de leerlingen. Juist voor de LHBTQ'ers in de klas kan dit van grote meerwaarde zijn!

De Paarse Vrijdag Krant (PVK) wordt op veel verschillende scholen ingezet. Daarom zijn er landelijk twee verschillende edities: editie Violet en editie Purper. De artikelen zijn in beide edities van

verschillend leesniveau. Op een laagdrempelige en goedkope manier kan er zo op elke school aandacht besteed worden aan Paarse Vrijdag!

De artikelen in de PVK worden geschreven door scholieren van verschillende deelnemende middelbare scholen. Samen met de hoofdredactie (bestaande uit studenten, docenten en journalisten) maken zij er een mooi geheel van. Hierdoor is de PVK 'voor en door scholieren' maar let de eindredactie op de didactiek achter elk artikel.

Docentenhandleiding

De docentenhandleiding is bedoeld om u en uw collega's handvatten en ondersteuning te bieden tijdens Paarse Vrijdag en bij de PVK. Seksuele en genderdiversiteit is niet een onderwerp waarover leerlingen stomweg uit een boek kunnen leren. Het begrip hierover komt bij veel leerlingen naar aanleiding van (groeps)gesprekken en voorlichting. Juist daarom is de inzet van de PVK binnen de muren van een veilige klas zo belangrijk.

Opbouw

Deze docentenhandleiding bestaat uit vijf delen:

Deel 1: algemene informatie over Paarse Vrijdag, het thema en de PVK

Deel 2: volledig uitgewerkte lesbrieven. Rechtstreeks kopiëren en uitdelen aan de klas. Bovenaan elke lesbrief staat bij welk vak de lesbrief inzetbaar is.

Deel 3: per vak didactische suggesties. Voor elke docent enkele suggesties om Paarse Vrijdag te versterken en de PVK in te zetten.

Deel 4: aanvullende informatie leraren en leerlingen. Kant-en-klare brieven zodat u collega's, leerlingen en ouders bij Paarse Vrijdag kunt betrekken en extra informatie over allerlei LHBTQ-onderwerpen en verscheidene organisaties die u of de leerling kunnen helpen.

Deel 5: samenwerkende organisaties. Wanneer u een les wil (laten) geven over een bepaald onderwerp, raden wij u een aantal organisaties aan die u hierbij kunnen ondersteunen.

PAARSE VRIJDAG KRANT 2023

Inhoudsopgave docentenhandleiding

DEEL 1: Alles over de Paarse Vrijdag Krant	P4
Wat is Paarse Vrijdag Over deze krant Doelstellingen van de PVK	
DEEL 2: Lesbrieven en opdrachten	P11
Ruim 20 lesbrieven en lesideeën voor nagenoeg alle vakken op PO, VO en MBO.	
DEEL 3: Didactische suggesties per vak	P62
Op alfabetische volgorde van schoolvakken	
DEEL 4: Aanvullende informatie voor docenten en leerlingen	P72
Kant-en-klare brieven voor docenten en ouders Paarse woordenboek voor docenten Aanvullende informatie.	
DEEL 5: Samenwerkende organisaties	P79
Organisaties die u verder kunnen helpen bij verschillende hulpvragen of het vormgeven van lessen	
Colofon	P99

Deel 1: Alles over de Paarse Vrijdag Krant

Over deze krant en het thema	P5
Meerdere edities	P5
Over het begrip queer	P6
Doelstellingen van de PVK	P7
Waarom is Paarse Vrijdag nodig? Ook voor leraren!	P7
Checklist voor een geslaagde dag	P8
Tips voor iedereen Betrekken van leerlingen, collega's en ouders Algemene ideeën in de week van Paarse Vrijdag Voor de (GSA-)leerlingen	
Digitale beschikbaarheid	P10

Over deze krant en het thema

Voor en door leerlingen

De Paarse Vrijdag Krant kan worden ingezet als lesmateriaal en/of gespreksopener. Deze krant wordt gemaakt door een team van zo'n 30 scholieren aangevuld door een team van studenten, journalisten en leraren. De Paarse Vrijdag Krant is dus voor en door leerlingen!

Tijdens het maakproces worden scholieren van verschillende scholen met elkaar verbonden. Op deze manier ontmoeten leerlingen elkaar. Ook de leerlingen van uw school zijn van harte welkom om

zich bij onze redactie aan te sluiten.

De PVK wordt dit jaar op meer dan 400 middelbare scholen in Nederland, België, Duitsland, Curaçao en Aruba ingezet met een oplage van 101.000 kranten.

Thema 2023: Queer

Met het thema Queer gaan we in op een modewoord. Het inclusieve taalgebruik verandert constant. Steeds meer LHBTQ-leerlingen omschrijven zichzelf als queer. Deze term is een paraplueterm die

ook wel 'anders' betekent. Queer staat eigenlijk voor elke seksualiteit of gender.

Zo besteden we vooral aandacht aan de identiteitsvorming van elke leerling. Want dat blijft nodig! Identiteitsvorming is een universeel thema voor alle leerlingen. Dit maakt de PVK ook dit jaar weer relevant voor alle scholieren.

Meerdere edities

Twee landelijke edities

Paarse Vrijdag wordt uitgelicht aan de hand van leerzame en aantrekkelijke artikelen. Er zijn twee landelijke versies van de PVK. Hierin wordt een verschil gemaakt in leesniveau op basis van leeftijd en/of leesniveau van de leerlingen. Wanneer uw school beide edities heeft ontvangen heeft het dan wel op dat u de juiste editie in de juiste klas inzet.

Editie Violet: meer artikelen gericht op po, PrO, vmbo, (onderbouw) mavo en klas 1,2 havo,vwo

Editie Purper: meer artikelen gericht op bovenbouw (mavo), havo/vwo (klas 3 t/m 6) en mbo

De lesbrieven, opdrachten en didactische suggesties die u in deze docentenhandleiding terugvindt zijn niet in elke klas en met elke

editie van de PVK inzetbaar. Er zal duidelijk aangegeven worden dat een lesbrief of didactische suggestie van toepassing is op één of meerdere edities van de PVK.

Over het begrip Queer

Het thema van de Paarse Vrijdag Krant 2023 is QUEER. We proberen de leerling en u mee te nemen in de geschiedenis van het woord queer. Ook laten we zien dat het identificeren als queer voor iedereen iets anders kan betekenen. Graag zetten we hieronder de definities die gehanteerd worden door verschil-

lende organisaties voor u op een rijtje. We deden al iets soortgelijks in de krant: bijna iedereen die we dit jaar spraken gaf diens eigen interpretatie van het woord queer. Deze zijn terug te lezen in de krant.

Voorbeelden van definities

[GGD:](#)

Queer is een verzamelnaam voor iedereen die de bestaande termen zoals man/vrouw, homo/hetero en andere termen te beperkt vindt. Queer betekent letterlijk 'vreemd'. Mensen die deze term gebruiken staan voor een open, brede identiteit en seksualiteit, en willen zichzelf niet in een hokje plaatsen qua geslacht en/of seksuele voorkeur.

[NJI:](#)

De Q in LHBTQ staat voor queer, de term voor een brede seksuele of genderidentiteit. De term wordt gebruikt voor en door mensen die zichzelf niet willen identificeren met een vaststaande gender- of seksuele oriëntatie. Of die zich juist willen identificeren met iets wat niet heteroseksueel of cisgender is. Ook wordt queer gebruikt als paraplu-terme, ze gebruiken queer dan in plaats van de afkorting lhbtqia+.

[De Correspondent:](#)

Queer is een identiteit die de zin van identiteiten bevroegt. Juist deze tegenstrijdigheid wordt door queers gevierd. Een niet-normatief gender heet genderqueer. Een seksualiteit die afwijkt van de heteronorm, is ook queer.

[National Geographic:](#)

Het woord 'queer' wordt op z'n minst al sinds het eerste decenni-

um van de vorige eeuw gebruikt, maar dan alleen als scheldwoord voor mensen die binnen een heteronormatieve samenleving als afwijkend werden gezien. In de jaren negentig en daarna werd de term 'queer' binnen de homorechtenbeweging steeds vaker gebruikt. De linguïst Gregory Coles schrijft dat het woord tegelijkertijd "als pejoratief en als eretitel" kan worden opgevat, afhankelijk van de identiteit en bedoeling van de gebruiker ervan. Wetenschappers zien de term 'queer' grotendeels als een bevestigend woord.

[NOS:](#)

een paraplu-terme om je af te zetten tegen 'hokjes-denken'

[COC:](#)

Iemand die zichzelf niet een vaststaande gender en/of seksuele identiteit toekent of dit afwijst. In het Engels is queer juist een paraplu-terme voor alles wat niet heteroseksueel en/of cisgender is.

[Planned Parenthood \(Organisatie uit de VS enigszins vergelijkbaar met de GGD in Nederland\)](#)

"Queer" is een woord dat seksuele en genderidentiteiten beschrijft die anders zijn dan heteroseksueel en cisgender. Lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgender en queer (LHBTQ) personen kunnen zich allemaal identificeren met het woord queer. Queer wordt

soms gebruikt om te benadrukken dat seksualiteit en gender ingewikkeld kunnen zijn, in de loop van de tijd kunnen veranderen en mogelijk niet netjes passen in eenduidige identiteiten zoals mannelijk of vrouwelijk, homo of hetero.

Het woord "queer" heeft een geschiedenis die kwetsend is - "queer" werd vroeger (en soms nog steeds) gebruikt om LHBTQ personen te kleineren. Steeds meer mensen gebruiken het woord met trots om zichzelf te identificeren. Noem iemand dus niet "queer" tenzij je weet dat ze dit oké vinden. Het beste is om te vragen welke labels iemands voorkeur heeft.

[Stonewall \(Organisatie uit het VK enigszins vergelijkbaar met het COC in Nederland\)](#)

"Queer" is een begrip die wordt gebruikt door mensen die verder geen specifieke labels voor romantische oriëntatie, seksuele oriëntatie en/of genderidentiteit willen gebruiken. Het kan ook een manier zijn om de vermeende normen van de LHBTQ gemeenschap (racisme, grootte-discriminatie, validisme, etc.) af te wijzen. Hoewel sommige LHBTQ mensen het woord als een belediging beschouwen, werd het eind jaren 80 opgeëist door de queer-gemeenschap die het heeft omarmd. Dezelfde definitie wordt gehanteerd door Amnesty International

Doelstellingen van de Paarse Vrijdag Krant

Onderwijskundig gezien is het meest wenselijk om de PVK klas-sikaal onder de aandacht te brengen. Dit kan op uw eigen manier of hier kunt u een van de lesbrieven uit deze handleiding voor inzetten. Geen tijd om een les over het onderwerp te geven? Het actief uitdelen van de PVK zorgt al voor zichtbaarheid en de eerste gespreksopener. Onze doelstellingen zijn daarom:

1. Paarse Vrijdag inhoudelijk versterken en bespreekbaar maken tijdens de les

Behandel de PVK in de les (aan de hand van een van de lesbrieven of didactische suggesties). Na uw les zullen sommige leerlingen de krant uitgebreid gaan lezen en bewaren. Het merendeel zal slechts enkele artikelen lezen of de krant na de les zelfs direct weggooien. Dit

betekent niet dat de doelstelling van de Paarse Vrijdag Krant niet is bereikt. De PVK is beschikbaar als krant (en niet als duur lesboek) zodat de LHBTQ-leerlingen in uw klas makkelijk bereikt kunnen worden. Als de krant wordt meegegeven aan de leerlingen, kunnen juist de LHBTQ-leerlingen de PVK onopvallend meenemen. Dat is belangrijk!

Ook wanneer leerlingen zich afzetten tegen LHBTQ'ers en/of de krant direct weggooien ontstaat een gesprek tussen leerlingen (en docenten). Hierdoor komt seksuele en genderdiversiteit beter in beeld en wordt het bespreekbaar. In gesprek gaan over een ieders gedachten en elke mening hierin op waarde stellen is het belangrijkste.

2. De Paarse Vrijdag Krant bruikbaar maken voor elke les

Deze doelstelling realiseren wij door twee verschillende edities (Violet en Purper) van de PVK aan te bieden. In deze edities staan artikelen met een verschillend lees- en begripsniveau. Het zal nog steeds zo zijn dat niet elke pagina in elke klas inzetbaar is. Dat komt doordat de krant op veel verschillende scholen wordt ingezet en artikelen dus in niveau verschillen.

De PVK wordt op een zo goedkoop mogelijke manier aan zoveel mogelijk leerlingen uitgedeeld. Dat is belangrijk: veel scholieren bereiken. Door middel van korte en lange artikelen, moeilijk en makkelijk geschreven, fotoreportages en tekeningen zorgen wij voor een Paarse Vrijdag Krant die voor iedere leerling interessant is.

Belangrijke mededeling:

Wij verzoeken u om geen artikelen te kopiëren uit de PVK en deze los in de klas te behandelen. Op deze manier maakt u het leerlingen lastig om in de eigen tijd nog eens in

de krant te duiken. Wanneer de leerlingen de PVK mee kunnen nemen, zullen velen deze inderdaad nauwelijks meer lezen. Hou er rekening mee dat gemiddeld in elke klas drie leerlingen rondlopen die nadenken over hun genderidentiteit of seksualiteit. Juist voor deze

leerlingen is het belangrijk om de krant mee te nemen naar huis. Voor hen houden we de PVK ook zo goedkoop. Bovendien kan de PVK ook thuis weer als gespreksopener tussen de ouders en het kind dienen.

Waarom is Paarse Vrijdag nodig? Ook voor leraren!

Paarse Vrijdag is en blijft écht nodig

Van de gehele Nederlandse bevolking vindt ongeveer 1 op de 11 mensen (8%) dat homoseksuele mannen en lesbische vrouwen (LHB'ers) niet vrij zouden mogen leven. Dat betekent dat de meeste mensen in Nederland vinden dat LHB'ers mogen doen en laten wat ze willen. Toch blijkt uit onderzoek (1) dat 18% van de scholieren denkt dat LHBTQ'ers alleen tegen vrienden open kunnen zijn over hun seksualiteit of gender. 9% denkt zelfs dat je het beter aan niemand kan vertellen wanneer je

LHBTQ-leerling bent. Kortom: 1 op de 4 leerlingen geeft aan te denken dat ze niet eerlijk over identiteit, gender of seksualiteit te kunnen zijn op school.

Zorg voor veiligheid in de klas

Helaas blijkt uit onderzoek (2) onder 30.000 leerlingen dat LHBTQ-leerlingen vaker doelwit zijn van pesterijen door schoolpersoneel dan hetero-leerlingen. Daarnaast valt op dat ouders en leraren minder vaak iets doen met de klachten van LHBTQ-leerlingen over pesterijen.

De boodschap lijkt duidelijk: ook voor leraren is Paarse Vrijdag belangrijk. Wij hebben als leraren een belangrijke rol. Wij zijn er immers mede voor verantwoordelijk dat er een veilige sfeer op school en in het klaslokaal is. Kan elke leerling zichzelf zijn in uw klaslokaal? Door mee te doen aan Paarse Vrijdag geeft u in ieder geval een signaal naar uw leerlingen af: je kan jezelf zijn in het klaslokaal. Soms lijkt dat overbodig, maar voor elke leerling is zo'n boodschap (onbewust) misschien toch fijner dan we soms denken.

(1) Movisie, 2021. Handreiking LHBTI-emancipatie. Feiten en cijfers op een rij. (link)

(2) Kaufman, T. M., & Baams, L. (2021). Disparities in perpetrators, locations, and reports of victimization for sexual and gender minority adolescents. Journal of Adolescent Health. (link)

Checklist voor een geslaagde dag

Tijdens Paarse Vrijdag kan er van alles georganiseerd worden. Afhankelijk van de schoolcultuur kan het groots en uitbundig maar ook klein en informatief. Wil je dat jouw leerlingen en collega's actief mee gaan doen aan Paarse Vrijdag? Er zijn veel tools en mogelijkheden om leerlingen te betrekken of op een makkelijke manier zelf aandacht te besteden aan Paarse Vrijdag. Hieronder vind je een deel van een onuitputtelijke lijst aan mogelijkheden.

Organisatorische voorbereiding van Paarse Vrijdag (en begeleiding van de GSA) door de docent: Is er een GSA op uw school? De begeleidende docent geeft deze leerlingen ondersteuning en sturing. Het kan voor LHBTQ-leerlingen moeilijk zijn om helemaal zelfstandig Paarse Vrijdag te organiseren. Ze hebben een coördinator nodig! Er zijn steeds meer schoolbesturen die hier taakuren voor vrij maken. Daar heeft u recht op en dat heeft u nodig! Al zijn het er maar 10, dan

kunt u al meer doen dan wanneer het een 'extra' taak is. Met uw hulp en tips komt de GSA alweer iets verder. Willen de leerlingen de klassen rond? U kunt een rooster (laten) maken. Als GSA-begeleider kun je faciliterend werken, dan kunnen de leerlingen hun energie halen uit de uitvoering;

Tips voor iedereen

- Het is fijn als mensen tijdens Paarse Vrijdag paarse kleding dragen, maar maak ook duidelijk dat iedereen vooral moet aantrekken waar ze zich fijn in voelen;
- Versier de aula paars met vlaggen en ballonnen;
- Hang de regenboogvlag uit;
- Ga naar de kringloopwinkel of kijk op marktplaats voor unieke paarse items;
- Op steeds meer scholen te zien: de regenboogtrap! Een trap geverfd in de kleuren van de regenboogvlag;
- Maak van karton een fotobooth waar iedereen op de foto kan;
- Maak een snapchatfilter van de (paarse) school;
- Dans met z'n allen in de pauze: een DJ in de gang of in de aula zorgt voor een goede sfeer;
- Maak een paarse catwalk (om de school binnen te komen);
- Deel paarse lolly's uit;
- Zet een paarse ballonnenboog bij de ingang van de school;
- Organiseer een 'just dance' competitie;
- Hang een waslijn door het gebouw waar je kranten aan kunt hangen;
- Spuit farfalle-pasta paars en doe er een speldje achter om op te spelden als button;
- Zit jouw school op een campus: maak ook het plein of de straat paars met vlaggetjes;
- Volg verschillende GSA's, @paarsevrijdagkrant en @gsanetwerk via Instagram, TikTok en Snapchat; Gebruik ook GSanetwerk.nl en paarsevrijdag.nl voor meer ideeën en promotiemateriaal.

Betrekken van leerlingen, collega's en ouders

- Aan het begin van het schooljaar kunt u al een bericht naar leerlingen sturen over de GSA en dat leerlingen bij u terecht kunnen als zij daarbij willen of vragen hebben. Een voorbeeld van zo'n brief vindt u in deel 4 van deze handleiding;
- Het aan het begin van het jaar tijdens de mentorles het telefoonnummer van bijvoorbeeld Veilig Thuis of het Centrum Seksueel Geweld op een slide;
- Betrek de collega's bij Paarse Vrijdag. Dit kan aan de hand van de voorbeeldbrief in deze handleiding (deel 4);
- Betrek ouders bij Paarse Vrijdag. Breng hen op de hoogte van de feestdag. Dit is ook belangrijk omdat ouders en verzorgers dan thuis ook weer in gesprek kunnen gaan over seksuele en genderdiversiteit. De voorbeeldbrief in deze handleiding vindt u in deel 4;
- Besteed tijdens de dagstart of in het personeelsbulletin aandacht aan Paarse Vrijdag en de reden waarom Paarse Vrijdag als feestdag georganiseerd wordt op uw school;
- Bespreek in het team de plannen voor die dag, zodat alle docenten in ieder geval iets kunnen doen met Paarse Vrijdag. Zo kan je als school uitdragen dat het een gezamenlijk feest is en heb je niet het ding dat sommige docenten er wel wat mee doen en anderen helemaal niet;
- Print voor de collega's van de secties de passende lesbriev alvast en doe deze in hun postvakje. Zo maak je het gebruiken van de PVK nog laagdrempeliger voor de collega's;
- Gebruik paarse bordstiften (en bestel ze voor alle collega's). [Bijvoorbeeld via deze site](#);
- Voor de systeembeheerder: kleur het bureaublad van alle computers op school paars;
- Print de puzzels uit deze handleiding en leg deze op de puzzelafel in de personeelskamer en/of de mediatheek;
- Laat speciale shirts drukken. [Het GSA Netwerk heeft hier al mooie sjablonen voor gemaakt](#).

Algemene ideeën in de week van Paarse Vrijdag

- Besteed in aanloop naar Paarse Vrijdag aandacht aan de dag in de mentorlessen;
- Maak (promotie)posters met de leerlingen. Hiervoor kunt u ook de lesbriev 'Maak een poster' gebruiken in deel 2 van deze handleiding;
- Maak de achtergrond van je PowerPoint paars;
- Gebruik paars papier wanneer je een werkblad uitdeelt aan de leerlingen;
- Winactie: de meest paarse klas wint een taart;
- Heb je een toets tijdens Paarse Vrijdag: maak een toetsvraag waar een LHBTQ-onderwerp in terugkomt (dat kan al zijn dat twee mannen elkaar tegenkomen in plaats van een man en vrouw);
- Denk aan priming in je klas wanneer je een les gaat geven over Paarse Vrijdag. Zet een sfeer neer die gezellig is. Bijvoorbeeld met thee en koekjes;

Voor de (GSA-)leerlingen

- GSA-leerlingen kunnen de klassen rond om reclame te maken voor Paarse Vrijdag en de GSA. Breng hier van tevoren de mentoren van op de hoogte;
- Gebruik een kahoot om meer te leren over diversiteit. Deze quiz is gemaakt door een leerling van het Zaanlands Lyceum en wordt gebruikt wanneer ze in de week voor Paarse Vrijdag de klassen rond gaan: <https://tinyurl.com/4dxz57dd>
- Laat leerlingen positieve quotes opschrijven (als je langs de klassen gaat) en plak die op een poster om te laten zien tijdens Paarse Vrijdag;
- Veel scholen kennen de rozenactie, je kunt ook de 'wensenactie' organiseren;
- Maak een 'positivity wall' waar leerlingen complimenten of vragen op kunnen schrijven;
- Gebruik Paarse Vrijdag om nieuwe GSA leden te werven;
- Maak voor jullie zelf naambordjes met pronouns of laat buttons maken (die je uit kan delen);

Waarom is de PVK niet digitaal beschikbaar?

De PVK is niet digitaal verkrijgbaar. Hier kiezen we voor vanwege drie redenen:

1. De PVK kan zichtbaar ingezet worden in de les.

Als leerlingen iets zichtbaars ontvangen wordt er sneller over gesproken dan over een digitaal bestand. Daarnaast kiezen de meeste scholen nog altijd voor lesboeken. De PVK is eigenlijk ook een lesbrieftje. Wij herkennen ook dat er leerlingen zullen zijn die de krant weggevoeren, maar desondanks zal de PVK ervoor zorgen dat de leerlingen na gaan denken over seksuele en genderdiversiteit. Onderwijskundig gezien is de voorkeur om de PVK uit te delen en te behandelen in de veilige sfeer van het klaslokaal.

2. Elke leerling kan de krant meenemen.

Leerlingen die interesse hebben in de onderwerpen omdat ze zelf nadenken over hun seksuele geaardheid of genderidentiteit (ge-

middeld 3 leerlingen in elke klas) kunnen de PVK makkelijker (stiekem) meenemen wanneer deze aan alle leerlingen wordt uitgedeeld. Een digitale versie of een krant op aanvraag is veel minder uitnodigend. Er zijn veel verhalen van leerlingen die aan de hand van de PVK duidelijkheid over hun eigen gevoelens hebben gekregen of de krant als gespreksopener naar hun ouders hebben gebruikt. Voor een klein bedrag per klas/school een groot resultaat dus!

3. Eens online, altijd online.

In de PVK vertellen veel leerlingen een persoonlijk verhaal. Doordat de identiteit van deze leerlingen nog vormend is, kan het voorkomen dat een leerling in de toekomst andere gedachten heeft dan nu uitgesproken worden, een ander gender heeft of het uiterlijk is veranderd. Voor deze leerlingen kan het vervelend zijn als foto's of uitspraken online beschikbaar blijven. Om de mogelijkheid dat dit gebeurt te voorkomen, kiezen wij ervoor om de PVK niet digitaal aan

te bieden.

Milieu

Over de milieueffecten hoeft u zich geen zorgen te maken. Rodi Media produceert de kranten door middel van een milieuvriendelijk productieproces. Sinds een aantal jaar is Rodi de enige drukkerij in Nederland met een watervrij drukproces. Dit betekent dat er geen water verspild wordt tijdens of na het drukken, en dat bij de schoonmaak van de pers ook minder papierafval weggegooid wordt. Meer info: (<https://www.rodimedia.nl/over-ons/milieu/>)

De bezorging van de PVK door After Press Group gebeurt milieubewust en verantwoord. Het bedrijf scheidt al zijn afval, functioneert uitsluitend op groene stroom en maakt gebruik van Ledverlichting. Hierdoor proberen wij de ecologische voetafdruk van de PVK als fysieke krant zo minimaal mogelijk te houden.

DEEL 2: LESBRIEVEN EN OPDRACHTEN

Hoe bespreek je diversiteit met leerlingen	P12
Algemeen: Gespreksstarters	P13
Algemeen: Puzzels	P17
Algemeen: KikiD	P19
Algemeen: LHBTQ poster maken	P20
Aardrijkskunde: Rainbow Map	P21
Biologie: De Genderbread Person	P23
Duits: Nieuws lezen	P27
Engels: Nieuws lezen	P29
Frans: SLICE	P31
Frans: Nieuws lezen	P35
Filosofie: Queer	P37
Geschiedenis: LHBTQ Examen	P38
Geschiedenis/kunst: Queer fashion	P39
Kunst: Fotostrip	P43
Maatschappijleer: Regenboogakkoord	P44
Mentorles: Wees een actieve omstander	P46
Mentorles: Tumult lessenserie	P50
Nederlands: Zelf toetsvragen maken	P51
Rekenen: Paarse Vrijdag rekenchallenge	P52
Basisschool: Online gastles sport	P53
Basisschool: Lessugesties meester Mees	P54
Basisschool: Het Paarse Vrijdag lied	P55
Basisschool: Regenboogketting	P58
Basisschool: Begrijpend lezen	P59

Hoe bespreek je diversiteit met leerlingen?

Het is Paarse Vrijdag en de Paarse Vrijdag Krant wordt uitgedeeld in de klas. Een krant vol met informatieve artikelen, allemaal in het thema van seksuele en genderdiversiteit. De artikelen zullen ongetwijfeld vragen oproepen bij leerlingen. Die vragen kunnen de aanleiding vormen voor interessante gesprekken in de klas. Maar hoe pak je zo'n gesprek aan? Hier zijn vijf tips om op een positieve manier over diversiteit te praten in de klas.

1. Bespreek voorafgaand aan het gesprek de regels in de klas en handhaaf deze consequent.

Voor leerlingen moet het duidelijk zijn hoe ze zich moeten gedragen tijdens de les. Wanneer leerlingen goed weten wat er van hen verwacht wordt, zullen ze meer gewenst gedrag laten zien. In het belang van de veiligheid in de klas moeten deze regels consequent gehandhaafd worden. Tijdens gesprekken over gevoelige thema's is dit misschien nog wel meer belangrijk dan bij andere lessen.

2. Wissel gesprekken af met activerende werkvormen.

Maak bijvoorbeeld afwisselingen in klassikaal een stelling bespreken of discussiëren in kleine groepjes.

Op deze manier stimuleer je de betrokkenheid van alle leerlingen. Ook kan het praten in een klein groepje veiliger voelen dan een vraag stellen of een opmerking maken voor de hele klas. Aan de andere kant moet de docent waken voor misconcepties of kwetsende uitspraken wanneer de leerlingen in kleine groepjes werken.

3. Gebruik voorbeelden uit de belevingswereld van de leerlingen.

Leerlingen komen overal verwijzingen tegen naar seksualiteit en diversiteit, bijvoorbeeld op sociale media of in het nieuws. Door in een gesprek gebruik te maken van een voorbeeld dat de leerlingen op sociale media zijn tegengekomen, kunnen de leerlingen zich beter inleven in situaties en zullen ze ook beter betrokken zijn bij de les.

4. Wees een rolmodel.

Voor sommige leerlingen is het misschien de eerste keer dat onderwerpen als diversiteit besproken worden. Voor die leerlingen is het extra belangrijk om te weten hoe je je moet gedragen. Als leerkracht heb je een belangrijke voorbeeldfunctie voor leerlingen. Doe bijvoorbeeld voor hoe je respectvol kan reageren op anderen

en laat zelf zien dat je een open en kwetsbare houding durft aan te nemen.

5. Geef duidelijk grenzen aan.

Tijdens gesprekken over seksualiteit kunnen leerlingen heel persoonlijke vragen stellen aan elkaar, maar ook aan hun leerkracht. Het is belangrijk dat je zelf goed weet welke informatie je wel en niet over jezelf wil delen, zodat jij zelf je grenzen duidelijk kan aangeven. Benadruk dat het voor leerlingen ook belangrijk is dat zij hun eigen grenzen aangeven. Door hier expliciet bij stil te staan, kunnen leerlingen ook leren welke vragen wel of niet gepast zijn.

Wil je meer weten over verschillende soorten onderwijsleergesprekken over gevoelige of controverse onderwerpen? De handleiding *Je hebt makkelijk praten* in de kennisbank van School & Veiligheid ([link](#)) biedt praktische tips en wetenschappelijke onderbouwing.

Gespreksstarters

SAMENVATTING OPDRACHT:

Aan de hand van de vragen die toegevoegd zijn aan deze handleiding kunt u het gesprek met leerlingen aangaan. Hierbij is sturing van het gesprek door de docent erg belangrijk. Lees voor handvatten van het voeren van een veilig gesprek de tekst op de pagina hiervoor.

BELANGRIJK BIJ DEZE OPDRACHT:

Paarse Vrijdag heeft als doel de emancipatie van LHBTQ personen te bevorderen. De hoofdboodschap hierbij is natuurlijk dat je mag zijn wie je bent. Visuele signalen als de kleur paars en de aanwezigheid van de PVK dragen hieraan bij. Ook proberen we met de PVK een dialoog te starten: praten met elkaar is namelijk enorm belangrijk.

De docent heeft een grote verantwoordelijkheid bij het starten van die dialoog! Uit onderzoek blijkt dat het gebruiken van stellingen als methode om het gesprek aan te gaan negatief kan uitpakken zonder goede sturing door de docent. Mensen kunnen zelfs negatiever gaan denken over queer jongeren wanneer dit verkeerd uit-

pakt. Daarom benadrukken we dat in de klas de docent verantwoordelijk is voor een goed verloop van het gesprek.

Misschien nog wel belangrijker is het tijdig signaleren van negativiteit buiten het klaslokaal. Leg tijdens de les uit wat de gevolgen zijn van een negatieve attitude. Wij kunnen u helpen met dit gesprek: gebruik hiervoor het artikel 'Goed nieuws: het is Paarse Vrijdag' op pagina 4 van de Paarse Vrijdag Krant.

Wat ga je doen en wat heb je nodig?

Bespreek de gespreksonderwerpen in de klas. Blijf waken voor een veilig leerklimaat. De kaartjes zonder tekst zijn te gebruiken voor eigen vragen of stellingen.

Uitleg opdracht

In de volgende pagina's staan "kaartjes" met stellingen en vragen. Knip ze uit, verdeel de klas in groepjes van 4 á 5 personen en laat ze elk kaartje vijf minuten bespreken. Hierbij is het belangrijk dat je van tevoren afspraken met de klas hebt gemaakt over grenzen

en meningsverschillen (voor handvatten, blader een pagina terug). Begeleiding bij elk groepje is eigenlijk belangrijk. Is de veiligheid in de klas niet groot genoeg volgens u? Doe het dan klassikaal, zodat u het gesprek kunt sturen.

We hebben ook enkele kaartjes leeggelaten. Hier kunnen de leerlingen zelf stellingen rond het onderwerp seksuele en genderdiversiteit bedenken waar ze het over willen hebben. Gebruik bijvoorbeeld de placemat-werkvorm. Elke leerling krijgt vijf minuten om een goede stelling op te schrijven aan diens kant van de placemat. Vervolgens krijgt het groepje vijf minuten om van deze vier stellingen de beste te kiezen. Deze schrijven ze in het midden van de placemat. Hierna mag van elk groepje één iemand naar voren komen om de gekozen stelling op het bord te schrijven. De docent kan daarna de stellingen met de hele klas nabespreken. (15 minuten werktijd, 10 minuten nabespreken). Belangrijk voor een veilige sfeer in de groep: loop rond en probeer de leerlingen te sturen en te helpen in hun denkproces.

Sterren stof

Lessen voor het leven

Wij zijn Sterrenstof. Wij maken online lesmateriaal voor het basis- en voortgezet onderwijs. Niet zomaar lessen, maar echte "levenslessen" die je in een schoolboek niet snel zal vinden. In onze inspirerende en effectieve videolessen staan bekende Nederlanders en onze eigen jongerenexperts in de hoofdrol. Zij bespreken alles wat je op school niet snel zal leren. Inspirerende verhalen, recht uit het hart. Sterrenstof leert jongeren dat ze goed zijn zoals ze zijn en geeft hen het vertrouwen om eigen keuzes te maken. Want hoe dichterbij jezelf komt, hoe harder je schittert.

Meer weten over Sterrenstof? [Klik hier](#)

Sterrenstof is een initiatief van KiKiD. KiKiD speelt educatieve theatervoorstellingen over sociaal maatschappelijke thema's. Wil je meer weten over onze voorstelling *Benzies & Batchies* over relaties en seksualiteit of over onze andere projecten?

[Klik hier](#) voor onze website.

Speciaal voor paarse vrijdag stellen wij onze les met Bente over verliefdheid, seksualiteit en respect de hele week (4-8 december) **gratis beschikbaar** op ons [LessonUp kanaal](#).

CHECK HIER DE TRAILER

Nieuws lezen

Artikel: Kort nieuws buitenland (Frans)

Doelgroep: Onderbouw

Vak: Frans

Leerdoelen:

Je begrijpt een kort nieuwsbericht in de Franse taal;

Je kunt een reactie schrijven op een social media post in het Frans.

Vooraf:

Geef de leerlingen de werkbladen en laat hen eventueel in tweetallen werken. Zorg dat er ook een Paarse Vrijdag Krant klaarligt voor de leerlingen. Die hebben ze nodig bij vraag 6 en 7.

Midden:

Laat de leerlingen de eerste en tweede vraag beantwoorden. Bespreek deze gezamenlijk, zodat je ervoor zorgt dat alle leerlingen de titel begrijpen voordat ze aan het lezen van de tekst beginnen. Laat de leerlingen vervolgens verder gaan met vraag 3 t/m 5. Geef de leerlingen een Paarse Vrijdag Krant op het moment dat ze bij vraag 6 aankomen.

Afsluiting:

Als iedereen de vragen heeft beantwoord, vraag hoe ze het vonden om een korte tekst in het Frans te lezen. Was het moeilijk of juist niet? Vraag wat ze van deze tekst hebben geleerd. Koppel terug naar de leerdoelen.

Le gouvernement français va créer un fonds de deux millions d'euros pour l'émancipation des LGBTQ dans le monde

Les ambassades de différents pays pourront utiliser ce fonds. Ce fonds est créé parce que les droits des LGBTQ sont violés dans plusieurs pays. L'argent est nécessaire pour les ambassades. Ils puissent aider les personnes qui défendent les droits des personnes LGBTQ dans le monde entier.

La ministre français des affaires étrangères a annoncé le fonds. La ministre l'a annoncé pendant une réunion du groupe LGBTQ des Nations Unies à New York. Ce groupe est une alliance de 40 pays qui veulent améliorer l'émancipation des personnes LGBTQ dans le monde entier.

gouvernement – regering
droits – rechten
nécessaire – noodzakelijk/nodig
défendent – verdedigen
affaires étrangères – buitenlandse zaken
réunion – bijeenkomst
alliance – samenwerkingsverband
améliorer – verbeteren

In deze opdracht ga je een kort nieuwsbericht in het Frans lezen. Om je op weg te helpen staan er al wat woorden uitgelegd bij de tekst. Vergeet dus niet om hiernaar te kijken bij het beantwoorden van de vragen.

Lees eerst de titel van de tekst.

1. Waar denk je dat de tekst over zal gaan?

.....
.....
.....
.....
.....

Nu is het tijd om te kijken of je het kort nieuwsbericht goed hebt begrepen. Sla pagina 5 open van de Paarse Vrijdag Krant. Daar zie je de Nederlandse versie van dit kort nieuwsbericht. Lees die door.

6. Wat had jij al goed begrepen uit de Franse tekst?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. (Bonusvraag) De rechten van LHBTQ personen verschillen wereldwijd. Zoek eerst uit welke landen Franstalig zijn. Kies vervolgens een van deze landen uit en zoek uit hoe de LHBTQ-rechten in dit land zijn. Tip: gebruik de wereldkaarten van ILGA (op bladzijde 5 in de Paarse Vrijdag Krant)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Lees de eerste alinea van de tekst.

2. Wat gaan de Franse ambassades doen met het geld dat ze krijgen?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. En wat begrijp je nu pas helemaal nu je ook de Nederlandse tekst hebt gelezen?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Denk je dat wij in Nederland ook geld krijgen uit het Franse fonds? Waarom wel of niet?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Stel je voor dat je dit Franse nieuwsbericht leest op een website of op sociale media. Je wil graag een reactie achterlaten.

8. Schrijf hieronder jouw reactie in het Frans in één of twee zinnen. De reactie kan gaan over wat je van het artikel vindt. Het kan ook een vraag zijn die je nog hebt.

.....
.....
.....
.....
.....

Lees de tweede alinea van de tekst.

4. Wat is het doel van de LHBTQ groep van de Verenigde Naties?

.....

LHBTQ examen 6VWO

Wat doen David Bowie, Filips IV de Schone, Betje Wolff & Aagje Deken, Frederik de Grote en Angela Davis samen in een examen? Ontdek dit samen met je leerlingen in het LHBTQ examen!

Uitleg

Het LHBTQ examen is een goede oefening voor het eindexamen Geschiedenis 6VWO, maar heeft daarnaast tot doel leerlingen ervan bewust te maken dat queer mensen geen uitzonderingen zijn in onze samenleving. Ze hebben in allerlei tijdvakken op verschillende manieren een bijdrage geleverd aan de maatschappij waarvan zij onderdeel uitmaakten. Ook al was die samenleving met grote regelmaat niet tolerant jegens hen. In het LHBTQ examen komt zowel die bijdrage als de vervolging van queer-personen naar voren, via

bronnen en vragen rondom de intolerantie ten opzichte van LHBTQ'ers

bronnen en vragen rondom de seksuele identiteit van historische personages

bronnen en vragen rondom historische ontwikkelingen waarvan LHBTQ personen deel uitmaakten en/of een (actieve) bijdrage aan leverden.

Het LHBTQ examen bestaat (zoals een 'echt' eindexamen) uit een vragenboekje, bronnenboekje en correctievoorschrift. In het bronnenboekje is tevens een namenlijst opgenomen met korte informatie over de in het examen genoemde historische personen. Het LHBTQ examen is te downloaden bij het gratis lesmateriaal van www.tijdzalhetleren.nl

TIJZALHETLEREN

historisch educatief ontwerp en advies

REGEN-BOOG AKKOORD

Doelgroep: Bovenbouw/ Purper

Vakken: Burgerschap of Maatschappijleer, Nederlands

Leerdoelen:

- Je leert wat het Regenboog Stembusakkoord is
- Je leert waarom het Regenboog Stembusakkoord wordt gesloten
- Je leert kritisch kijken naar de (LHBTQ-)standpunten van politieke partijen

OVERZICHT:

Vooraf:

Projecteer het Regenboog Stembusakkoord voor de leerlingen of zorg dat ze het digitaal kunnen raadplegen. [De versie van 2023 is hier te downloaden](#). Let op dat je de meest actuele versie gebruikt. U kunt er ook voor kiezen om deze vooraf enkele keren uit te printen. Doe dit dan wel op A3 formaat.

Zorg dat er minstens een Paarse Vrijdag Krant klaarligt voor elke 2 leerlingen.

Zorg dat de leerlingen iets op internet kunnen opzoeken óf zet de website <https://rainbowvote.nu/> klaar op groot scherm, zodat je de

laatste opdracht klassikaal kunt doen.

Tijdens:

Bespreek de uitslag van de verkiezingen klassikaal en licht het Regenboog Stembusakkoord klassikaal toe. Gebruik hiervoor de intro tekst hieronder. Laat de leerlingen daarna duo's maken waarin ze de vragen maken.

Afsluiting:

Bespreek klassikaal de antwoorden op de vragen: wat is de leerlingen opgevallen? Wat is hun eigen mening hierover?

Intro:

Uitslag verkiezingen

Afgelopen november waren verkiezingen voor de Tweede Kamer. De PVV kreeg de meeste stemmen, daarna GroenLinks/PvdA, VVD en NSC. Het is nu afwachten wat dit gaat betekenen voor Nederland. Het is nog niet zeker welke partij echt gaan regeren. Al deze partijen hebben heel andere ideeën, over de zorg, onderwijs, belastingen en LHBTQ-onderwerpen.

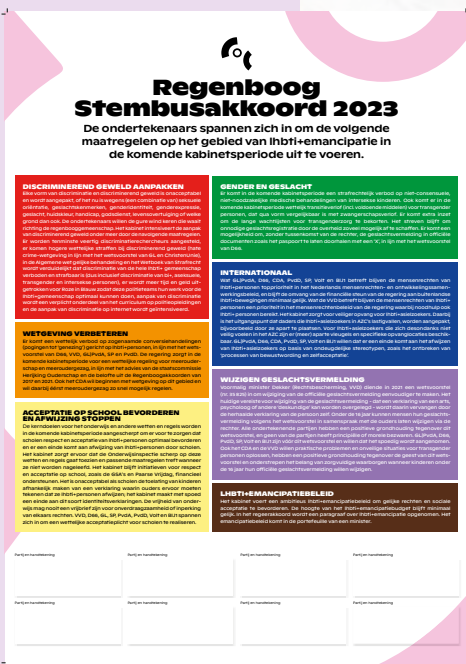
Regenboog Stembusakkoord

Voor de verkiezingen is een Regenboogakkoord opgesteld. De partijen die dat akkoord ondertekenden, laten op die manier zien dat ze achter de regenbooggemeenschap staan. Ook beloven ze dat ze bepaalde maatregelen gaan

nemen voor LHBTQ-rechten. Het regenboogakkoord is ondertekend door 9 partijen: GroenLinks/PvdA, VVD, D66, CDA, SP, Volt, PvdD, BIJ1 en 50PLUS. Van de grote partijen heeft NSC laten weten het niet te willen ondertekenen en de PVV heeft helemaal niet gereageerd.

Rainbow Vote

Op de website RainbowVote.nu kun je heel gemakkelijk opzoeken wat een politieke partij doet voor LHBTQ-rechten. Wat is hun standpunt, wat doen ze daadwerkelijk voor LHBTQ-rechten als ze in de kamer zitten en welke politici maken zelf deel uit van de regenbooggemeenschap?

Je gaat samen met een klasgenoot het Regenboogakkoord 2023 bekijken.

Staan er woorden in het Regenboog Stembusakkoord die jullie niet kennen? Misschien worden ze uitgelegd in het woordenboek in de Paarse Vrijdag Krant. Je vindt het woordenboek onderaan de pagina's vanaf p. 4.

1. Het Regenboogakkoord is in 7 onderwerpen opgedeeld. Welke onderwerpen zijn dit?

.....
.....
.....
.....
.....

2. Welk onderwerp spreekt jullie het meeste aan? Onderstreep die hierboven en lees die tekst helemaal.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Bespreek met elkaar wat er in de tekst staat en probeer het in het kort hieronder samen te vatten.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Waarom is het volgens jullie belangrijk dat de politiek aan de slag gaat met dit onderwerp?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Sommige partijen hebben het akkoord niet ondertekend. Wat zegt dit volgens jullie over de ideeën van deze partijen?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Kies een partij uit die het Regenboog Stembusakkoord wel heeft ondertekend. Zoek op rainbowvote.nu op wat zij van jullie onderwerp vinden. Je kunt kijken bij 'standpunten', 'partijen' en 'stemgedrag'.

Gekozen partij:

.....

Standpunten:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Kies een partij die het Regenboogakkoord niet heeft ondertekend. Zoek op rainbowvote.nu op wat zij van jullie onderwerp vinden. Sommige partijen vind je alleen onder 'stemgedrag'.

Gekozen partij:

.....

Standpunten:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ONLINE GASTLES

Op vrijdag 8 december viert de Alliantie Gelijkspe- len, aangevoerd door de John Blankenstein Founda- tion, Paarse Vrijdag 2023 met een live-uitzending via het platform OnlineGast- les. Tussen 9:00 – 11:00 uur geven diverse (ex) topsporters en Bekende Nederlanders online les aan scholen.

In korte lessen (20-25 minuten) vertellen de 'gastdocenten' over het belang van jezelf (kunnen) zijn en welke rol dit in hun persoonlijke en professionele leven heeft ge- speeld. Onder meer televisieper- soonlijkheid Ellie Lust, FC Twente iconen Wout Brama & Maud Roet- gering en Joost Mallo, rugbyer én vrijwilliger bij de John Blankenstein Foundation, doen mee.

Jochem Uytdehaage - Olympisch schaatskampioen en 'hoofdmees- ter' van OnlineGastles – interviewt de gastdocenten samen met de leerlingen, die via de chat, voor- af én live, vragen kunnen stellen. Deelname voor leerlingen en scho- len is kosteloos.

www.onlinegastles.nl

PAARSE VRIJDAG

8 DECEMBER

HET BELANG VAN JEZELF ZIJN

ALLIANTIE GELIJKSPELEN

DEEL 3: DIDACTISCHE SUGGESTIES PER VAK

Aardrijkskunde	P63
Biologie	P63
Economische vakken	P64
Filosofie	P65
Geschiedenis	P65
Kunst en cultuur	P66
Maatschappijleer en Burgerschap	P67
Mentorles	P68
Moderne vreemde talen	P69
Natuur- en scheikunde	P69
Nederlands	P70
Sportvakken en BSM	P71
Wiskunde en rekenen	P71

Biologie vervolg

Seksuele voorlichting en identiteit: Houd een open discussie over seksuele identiteit en vooroordelen. Focus op het begrip van seksuele oriëntatie en genderidentiteit, en benadruk respect voor diversiteit. Je kunt gebruikmaken van informatie van Rutgers, het kenniscentrum seksualiteit

Wat staat er allemaal vast in het lichaam wanneer je geboren wordt? De kleur van je haar bijvoorbeeld, hoe komt het dat iemand blond of bruin haar heeft? Is dit ook zo met homoseksualiteit? Ga met de leerlingen in op het verhaal dat in sommige landen nauwelijks homoseksualiteit voorkomt. Komt dit omdat ze er ook écht niet zijn, of door de omgeving? Wat bepaalt dus ook de mens? Alleen nature of ook nurture?

Er zijn online verschillende spellen te vinden over seksualiteit en gender. Tegen een kleine vergoeding kunt u deze bestellen om te gebruiken in de klas. Gebruik bijvoorbeeld <https://seksuelevorming.nl/lesaanbod/>

Evolutie en diversiteit van seksualiteit: Verken de evolutionaire aspecten van seksualiteit en genderdiversiteit. Bespreek verschillende reproductiestrategieën in de natuur en vergelijk deze met menselijke seksuele diversiteit. Je kunt hiervoor informatie vinden op [de website van het Natural History Museum in Londen: Natural History Museum - Sexuality and Gender in Nature.](#)

Artikelen die u in kunt zetten tijdens uw les

Ken je die: pagina 7, alle edities

Zet 0800-0188 in je telefoon: pagina 8, alle edities

Alle portretten: pagina 14 t/m 19, verschillende portretten per editie

Datingcoach Emma: pagina 22, alle edities

Verschillende personen met hetzelfde gezicht: pagina 24 en 25, alle edities

Economische vakken

Didactische suggesties

Maak een mini-ondernemingsplan die erop gericht is om seksuele diversiteit binnen de sport te normaliseren. Schrijf een ondernemingsplan waarmee je de clubs overhaalt om bij te dragen aan dit project. Wat is er nodig om clubs voorlichting te laten geven aan trainers en coaches? Is de aandacht die er nu is voor discriminatie binnen de (voetbal)sport een goed moment om het ook over discriminatie op basis van seksualiteit te hebben? Hoe maak je de plannen wereldkundig?

Voor de voetbal- of sportliefhebber: wat heeft het uit de kast komen van sporters voor effect op de economische waarde van hen? Kunnen zij dan nog overal spelen? Dit kunt u aan laten sluiten op het commentaar op het WK in Qatar. Hoe komt het dat weinig spelers zich hierover uitspreken? Proberen ze op die manier een seizoen 'in de zandbak' als optie te behouden? Dit sluit aan bij het artikel Grijpt de KNVB in? op pagina 8 in alle edities.

Onderstaande lesideeën bieden een platform om economische

concepten te koppelen aan seksuele en genderdiversiteit, waarbij betrouwbare bronnen worden gebruikt om verdere informatie te verkrijgen. Zo kunnen de leerlingen deze onderwerpen begrijpen in het kader van economische structuren en bedrijfspraktijken. Gender in de arbeidsmarkt

Lesidee: Bespreek de rol van genderdiversiteit in verschillende beroepssectoren en hoe genderongelijkheid de arbeidsmarkt beïnvloedt. Laat de leerlingen onderzoek doen naar salarisverschillen tussen mannen en vrouwen in verschillende beroepen.

[Bron: Het Centraal Bureau voor de Statistiek \(CBS\) biedt betrouwbare informatie over inkomensverschillen op basis van geslacht:](#)

Ondernemerschap en diversiteit
Lesidee: Bekijk casestudy's van succesvolle ondernemingen die gericht zijn op seksuele of genderdiversiteit. Bespreek hoe deze bedrijven zich hebben aangepast om diverse doelgroepen te bereiken en te ondersteunen.

[Bron: LGBTQ Business Equality](#)

[Index biedt inzichten in inclusieve bedrijfspraktijken: LGBTQ Business Equality Index - Human Rights Campaign](#)

Werknemersdiversiteit en bedrijfsprestaties
Lesidee: Onderzoek de relatie tussen diversiteit op de werkvloer, inclusiebeleid en de algemene prestaties van een bedrijf. Bespreek hoe bedrijven met diverse teams vaak beter presteren en waarom dat zo is.

[Bron: Het McKinsey-rapport over diversiteit en bedrijfsprestaties geeft inzicht in dit onderwerp: Diversity Wins: How Inclusion Matters - McKinsey](#)

Artikelen die u in kunt zetten tijdens uw les

Goed nieuws: het is vandaag Paarse Vrijdag: pagina 4, alle edities

Grijpt de KNVB in?: pagina 8, alle edities

Herken jij nepnieuws?: pagina 28 en 29, alle edities

DEEL 4: AANVULLENDE INFORMATIE

Kant-en-klare brieven	P73
Brief voor in het personeelsbulletin	
Brief over docentenhandleiding	
Brief voor ouders/verzorgers	
Brief aan leerlingen	
Brief aan leerlingen begin schooljaar	
Woordenboek voor docenten	P75
GSA Onderwijsstandaard	P76
School & Veiligheid	P77
ILHIA: Themadossiers	P78

Kant-en-klare brieven

Om u op weg te helpen vindt u hieronder drie berichten die u kunt delen met de collega's of ouders/verzorgers. Bericht 1 is gericht aan alle collega's en kan bijvoorbeeld in het personeelsbulletin gezet worden, bericht 2 licht de docentenhandleiding verder toe en bericht 3 is een voorbeeld van een brief die naar de ouders/verzorgers gestuurd kan worden. **Rood zijn de delen die u wellicht nog aan moet passen.**

Brief voor in het personeelsbulletin

Paarse Vrijdag: 8 december

Paarse Vrijdag is dit jaar op 8 december. Tijdens Paarse Vrijdag roept de **GSA (Gender and Sexuality Alliance)** van de school alle leerlingen en collega's op om paars te dragen. Op deze manier spreek je je uit vóór seksuele en genderdiversiteit. Paarse Vrijdag wordt op zo'n 1200 scholen in Nederland gevierd.

Veel leerlingen voelen zich gesterkt wanneer wij als leraren meedoen aan Paarse Vrijdag. Daarom de oproep aan iedereen om 8 december iets paars aan te doen. Een simpel speldje, paarse bordstift of geknutselde strik (**te vinden op de achterkant van de Paarse Vrijdag Krant**) op je kleding is ook al heel leuk!

Wil je de PVK inzetten in de klas?

Bij Paarse Vrijdag hoort ook de Paarse Vrijdag Krant (PVK). De PVK kan door elke docent gebruikt worden in de les. Kant-en-klare opdrachten, woordzoekers en didactische suggesties per vak vind je in de docentenhandleiding die iedereen per mail ontvangt. De PVK ligt weer klaar **zelf invullen waar**. Iedereen die dat wil kan het aantal kranten die je nodig hebt pakken. Hierbij vragen we iedereen (maar vooral de mentoren) om deze of volgende week de PVK al uit te delen om Paarse Vrijdag onder de aandacht te brengen. De lesbrieven in de docentenhandleiding zijn goed bruikbaar in de mentorles. Verder zijn er lesbrieven voor bijvoorbeeld

aardrijkskunde, geschiedenis, de moderne vreemde talen, biologie en nog veel meer. Via de inhoudsopgave kan je de lesbrieven voor jouw vak makkelijk vinden.

GSA in klas 1 en 2

Leden van de GSA komen langs in alle 1e en 2e klassen om te vertellen over Paarse Vrijdag en de GSA. De mentoren krijgen hierover een aparte bericht met bijbehorend rooster.

Wanneer er vragen zijn over **de GSA, Paarse Vrijdag of de PVK**, schiet me dan vooral even aan.

Brief over de docentenhandleiding

Beste collega's,

Hierbij ontvangen jullie de docentenhandleiding die aansluit op de Paarse Vrijdag Krant. Paarse Vrijdag wordt gevierd vrijdag 8 december. Ik wil je vragen om hier, wanneer mogelijk, aandacht aan te besteden in de (mentor)klas.

Wanneer je Paarse Vrijdag onder de aandacht brengt, zou je dan ook de Paarse Vrijdag Krant uit willen delen? **In de gang van de roosterkamer** kan je een stapel pakken. In deel 2 van de docentenhandleiding staan kant-en-klare opdrachten

voor nagenoeg alle vakken en de mentorlessen. Je hoeft ze alleen nog even te printen.

Om ervoor te zorgen dat je niet de hele handleiding door hoeft te bladeren deel ik graag alvast de opbouw van de handleiding met je:

Deel 1: algemene informatie over Paarse Vrijdag en de PVK

Deel 2: volledig uitgewerkte lesbrieven. Rechtstreeks kopiëren en uitdelen aan de klas. Bovenaan elke lesbrieven staat bij welk vak de lesbrieven inzetbaar is.

Deel 3: per vak didactische suggesties. Algemene didactische suggesties per vak en verwijzingen naar artikelen en bronnen die aansluiten op uw vak.

Deel 4: Extra informatie over allerlei LHBTQ-onderwerpen en verscheidene organisaties die u of de leerling kunnen helpen.

Deel 5: samenwerkende organisaties

Brief voor ouders/verzorgers

Beste ouders/verzorgers,

Onze school viert vrijdag 8 december Paarse Vrijdag. Op deze dag vieren scholen in heel Nederland dat iedereen zichzelf mag zijn. Door de school paars te maken (de kleur van kracht) laten we zien dat iedereen mag zijn wie die is. Hierbij roepen we ook de leerlingen en docenten op om iets paars te dragen. Dit kan

van alles zijn: van paarse shirts tot een paars haarclipje. Het is natuurlijk vooral belangrijk dat iedereen draagt waar ze zich het fijnste bij voelen. Op school zorgen wij voor uitgebreide paarse versiering. Daarnaast zal er tijdens de lessen en in de pauzes aandacht besteed worden aan het onderwerp **door middel van de Paarse Vrijdag Krant, het uitdelen van armbandjes en**

gezellig muziek.

Op deze manier zorgen we er met zijn allen voor dat jezelf zijn een feest is!

Met vriendelijke groet,

Brief aan leerlingen

Beste leerlingen,

Onze school viert vrijdag 8 december Paarse Vrijdag. Op deze dag vieren we in heel Nederland dat iedereen zichzelf mag zijn. Door de school paars te maken (de kleur van kracht) laten we zien dat iedereen mag zijn wie die is. We roepen ook jullie op om iets paars te dragen. Dit kan van alles zijn: van paarse

shirts tot een paars haarclipje. Het is natuurlijk vooral belangrijk dat iedereen draagt waar ze zich het fijnste bij voelen.

Door mee te doen spreek jij je uit voor diversiteit. Jezelf kunnen zijn is namelijk een groot feest!

Met vriendelijke groet,

Brief aan leerlingen begin schooljaar

Beste leerlingen,

Op onze school hebben wij een actieve GSA (Gender & Sexuality Alliance). Iedereen mag zich altijd bij de GSA aansluiten. **Wekelijks komt de GSA in de grote pauze bij elkaar in lokaal** Soms praten we over identiteit, seksualiteit of acties zoals Paarse Vrijdag, maar meestal vieren we gewoon gezellig pauze. Je bent

van harte welkom om ook een keer **een koekje** bij ons te komen eten.

Tot snel!

Woordenboek docentenhandleiding

Over de volgende woorden kunnen leerlingen vragen hebben, maar deze hebben we niet verwerkt in het Paarse Woordenboek uit de krant.

AIDS

De ziekte die wordt veroorzaakt door het hiv-virus. De ziekte was onbekend tot een enorme uitbraak vanaf de late jaren '70 in de VS, toen 98% van de aidspatiënten man was en 9 op de 10 homoseksueel. Aids werd in eerste instantie dan ook "gay-related immuno deficiency" genoemd, maar na meer onderzoek bleek dat er in het verleden veel meer uitbraken zijn geweest, ook onder vrouwen, kinderen en heteroseksuele mannen. Wel bleek dat aids veel makkelijker werd verspreid door middel van anale dan vaginale seks, waardoor homoseksuele mannen met een actief seksleven meer risico liepen. Nog veel groter werd de kans om Aids op te lopen bij het gebruiken van besmette naalden of bloedtransfusies.

ANDROSEKSUEEL

Iemand die op mannen, of op kenmerken valt die doorgaans als mannelijk worden beschouwd.

BOELER

Straattaal voor homo.

FLIKKER

Scheldwoord voor homo. Herkomst van het woord is onduidelijk, maar zou te maken kunnen hebben met het Zweedse "flicka", wat vrouw betekent. Van oorsprong was flikker een vrij algemeen scheldwoord dat ook voor vrouwen werd gebruikt.

GAY PRIDE

De benaming voor een grootschalig evenement dat in vele steden wereldwijd wordt georganiseerd. Van oorsprong is de Gay Pride een herdenking van de New Yorkse Stonewall-rellen in 1969. De Nederlandse versie van de Gay Pride heet Roze Zaterdag, dat elk jaar in een andere stad wordt gevierd. De Amsterdamse Gay Pride (ook wel Pride Amsterdam) staat los van Roze Zaterdag, en heeft een meer feestelijk karakter.

GYNOSEKSUEEL

Iemand die gynoseksueel is valt op vrouwen, of op kenmerken die doorgaans als vrouwelijk worden beschouwd.

HIV

De naam van het virus dat Aids veroorzaakt. Het virus wordt veroorzaakt door onbeschermd seksueel contact, en bloed-op-bloedcontact.

IBNE

Turks voor flikker. Spreek uit als /iepne/

INTERSECTIONALITEIT

Het idee dat mensen wegens allerlei zaken discriminatie en onderdrukking kunnen ondervinden. Voorbeeld: een Nederlandse, witte, christelijke, heteroseksuele cis-man wordt niet gediscrimineerd wegens afkomst, huidskleur, geloof,

seksualiteit, gender of geslacht. Dit betekent natuurlijk niet dat hij geen tegenslag ondervindt, maar die tegenslag komt in elk geval niet door onderdrukking wegens de eerdergenoemde redenen.

MIETJE

Scheldwoord voor homo. Mietje komt van "sodomiet", een oude benaming voor homo. Dit komt weer van het woord "sodomie", een in onbruik geraakte term voor alle vormen van seks die als "niet-reproductief" worden gezien, waaronder anale seks, masturbatie, orale seks, en sadomasochisme.

SHEMALE

Als je "shemale" googelt krijg je rechts een definitie van "transvrouw" te zien. Dit is echter niet juist. Veruit de meeste shemales zijn uiterlijk een vrouw met mannelijke geslachtsorganen. De term "shemale" wordt door veel transvrouwen als beledigend beschouwd, omdat shemales vooral bekend zijn in de pornowereld en prostitutie en voor veel mannen een fetish zijn. Daarnaast hebben shemales per definitie hun penis behouden.

ZAMEL

Arabisch voor flikker. Spreek uit als /zèmmel/

DEEL 5: SAMENWERKENDE ORGANISATIES

Gendi: Een veilige sfeer in de klas	P80
Regenbookloket: wij zijn er voor jou	P84
113 zelfmoordpreventie	P86
Medilex congressen	P92
Centrum Seksueel Geweld	P94
COC: Ook op de basisschool	P95
Movisie: Hoe gaat het met je leerlingen	P96
Loefles: De Seksspin	P97

Regenboog Loket

Van verborgenheid naar geboorgenheid

Verborgenheid

onder lhbt+ 'ers binnen het onderwijs

1 op de 3

Lhbt+ 'ers houden hun seksuele geaardheid of genderidentiteit verborgen uit angst voor afwijzing door collega's ^①

Bijna **1 op de 4** jongens

...en **1 op de 5** meisjes

... vertelt niemand

over dat zij (ook) op mensen van het eigen geslacht valt

^②

Lhb-jongeren

...die in de kast zitten en **met niemand** over hun gevoelens durven te praten, zijn **eenzamer** dan lhb-jongeren die dat wel doen ^②

41% van de jongeren tussen de **18 en 24 jaar** verbergt

hun lhbt+ -zijn op school

^③

16% van de jongeren tussen de **15 en 17 jaar** verbergt hun lhbt+ -zijn op school

52% transgender respondenten van de jongeren geeft aan nooit of zelden open te zijn over hun genderidentiteit ^③

Biculturele Lhb'ers...

...vertellen

in veel gevallen NIETS...

...over hun seksuele voorkeur aan ouders of familie en ontwikkelen verschillende strategieën om met eventuele homonegatieve normen vanuit hun omgeving om te gaan ^④

Infographic: © R. Serné - Stichting Regenboog Loket - www.regenboogloket.nl - versie 20230520

Biseksuele jongeren

denken negatiever over hun seksualiteit dan homoseksuele en lesbische jongeren, zijn er minder open over en hebben minder contacten met andere lhb-jongeren ^⑤

Veel leerlingen stellen hun coming-out bewust uit tot na de middelbare schooltijd ^⑥

45% van de jonge lhbt+ 'ers voelde zich op de middelbare school **niet veilig**

om open te zijn over hun seksuele oriëntatie en/of genderidentiteit ^⑦

[1] Movisie (2017). Regenbooggids voor gemeenten. Beleid voor lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender en interseksue personen.

[2] Kuyper, L. (2015b). Jongeren en seksuele oriëntatie. Ervaringen van en opvattingen over lesbische, homoseksuele, biseksuele en heteroseksuele jongeren. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

[3] LHBt-monitor 2022. De leefsituatie van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender personen in Nederland.

[4] Cense, M. (2013). Over diplomaten en activisten. Strategieën rondom seksuele identiteit van biculturele lesbische vrouwen, homoseksuele mannen en biseksuelen. Utrecht: Rutgers WPF.

[5] Huijnk, W., & Van Beusekom, G. (2021). Wat maakt het verschil? Over het welzijn, de sociale relaties en de leefstijl van lesbische, homoseksuele en biseksuele jongeren. Den Haag: SCP.

[6] Schouten & Kluit (2017). Stichting School en Veiligheid. [7] (2022) 3Vraagt, onderdeel van het EenVandaag Opiniepnl

Feedback en dankwoord

Wellicht heeft u bij de artikelen zelf veel betere ideeën om uit te voeren in de klas. Graag horen wij daarom van u wat u tijdens uw lessen heeft gedaan met de krant. Wat werkte wel en wat werkte niet? Ook deze docentenhandleiding is geschreven door de vrijwilligers binnen het team.

Toen uw school de Paarse Vrijdag Krant en de docentenhandleiding heeft besteld, hebben wij reeds aangegeven dat wij graag suggesties en feedback ontvangen. Geef uw feedback over de docentenhandleiding en de Paarse Vrijdag Krant daarom door via www.paarsevrijdagkrant.nl en druk op de knop 'over ons -> Contact'. U kunt ook de feedback doorgeven aan de hoofdorganisator van Paarse Vrijdag op uw school, of stuur het direct naar bas@paarsevrijdagkrant.nl.

Wij wensen u een fijne Paarse Vrijdag toe en gaan er van uit dat de Paarse Vrijdag Krant nog meer inhoud en zichtbaarheid zal geven aan deze dag.

Hoofredactie Stichting PVK
Maarten Broerse
Bas Hageman
Marit van Diepen
Floris Kneppers
Jasper Schalks (Zaanstreek-Purmerend)
Mira Sys (Zaanstreek-Purmerend)

VIOLET-redactie
Jelle Broerse
Floortje Grooten
Jasper Schalks
Joanna den Blijker
Mees Hageman
Fien van Kollenburg

Redactie
Telefoon: 06-17578148
floris@paarsevrijdagkrant.nl

Bezorgservice
Telefoon: 06-21908912
bas@paarsevrijdagkrant.nl
De Paarse Vrijdag Krant wordt één keer per jaar op de tweede vrijdag van december uitgegeven. De Paarse Vrijdag Krant in 2024 ook ontvangen of gebruiken als lesmateriaal? Reserveren kan via www.paarsevrijdagkrant.nl/contact of per mail.

Docentenhandleiding
Bij de Paarse Vrijdag Krant is een uitgebreide docentenhandleiding beschikbaar. Neem contact op met info@paarsevrijdagkrant.nl of 06-21908912.

Sponsoring
Stichting PVK heeft een ANBI-status. Wilt u ons financieel ondersteunen? Neem contact op met info@paarsevrijdagkrant.nl of 06-21908912.
IBAN: NL 19 RBRB 0709 9519 06

Auteursrechten

Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van de inhoud van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij de Stichting PVK, c.q. de desbetreffende makers. Kopiëren en verspreiden van artikelen in de klas is niet toegestaan.

Paarse Vrijdag is een geregistreerd merk van het COC, waarmee wij intensief samenwerken. De Stichting PVK is geen onderdeel van het COC en brengt onafhankelijk van het COC de Paarse Vrijdag Krant uit.

Stichting PVK
Jonkstraat 8, 1826DP Alkmaar
Telefoon: 06-13904452
Fiscaal nr.: 859720184
KVK nr.: 73946877

Redactieleden

Floor Beszelsen, Joanna den Blijker, Nine Boor, Julie Bos, Charlie Vanadie Bouthoorn, Saarein te Braake, Lino Brems, Jelle Broerse, Maarten Broerse, Eathon Brouwer, Caya van Dalen, Marit van Diepen, Luca Dudink, Juna Frerichs, Boudine Griesdoorn, Jairo Groenenberg, Floortje Grooten, Bas Hageman, Mees Hageman, Yara van der Heide, Lisa Hewett, Alma Hunnik, Maaïke de Jong, Séan de Jong, Floris Kneppers, Fien van Kollenburg, Victoria Koopman, Manu Krishnadath, Camille Leur, Jorien van Loon, Julia Oud, Jaël Poelen, Robin, Jasper Schalks, Elias Schuttenhelm, Menthe Schuurman, Joël Smit, Stanley Soosaipillai, Jay Steenberg, Mira Sys, Inge van der Wiel, Lieke Wijninger, Robin Willemsen, Luuk de Wit.

Met dank aan

Alle geïnterviewde en geportretteerde leerlingen, After Press Group BV, Scott Beekhuizen, Oscar Bodelier, Bi+ Nederland, Bureau Gelijke Behandeling Flevoland, Mark Boode, Dorine Booi, Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland, Centrum Seksueel Geweld, COC Nederland, Wil Disseldorp, GGD Gooi en Vechtstreek, GGD Zaanstreek-Waterland, Gendi, Gemeente Zaanstad, Gemeente Purmerend, Gezonde School, GSA Netwerk, Danceny Gijsbertha, Fenne Groot, Halo Removal Logistics, Margriet van den Handel, Daphne Heijmering, Bir Heijnes, Alice Hornick, Jeroen Horvers, IHLIA, Fleur Jacobs, Jong&Out, Jan Willem Kaldenbach, Keke Keukelaar, Looi van Kessel, Medilex Onderwijs, Ministerie van OCW, Movisie, Nederlandse Organisatie Aseksualiteit, Barbara Oud, Politie Nederland, Mirjam Preusterink, Regenboograad Purmerend, Rodi Media, Roze In Blauw, Erik Schaap, Monique Scholten, Leonie Schop, Carry Slee, Stichting De Zaanse Regenboog, Stichting KikiID, Stichting PANN, Stichting School & Veiligheid, Stichting Regenboog Loket, Stichting Roze en Regenboog, Transgender Netwerk, Uitgeverij Tumult, Frank Vos, Pim de Vries, Stijn de Vries.

Bijdrage aan deze handleiding

113 Zelfmoord Preventie, Yara Bon, Rowin Bouwmeester, Centrum Seksueel Geweld, COC Nederland, Christel van der Cruisen, Emancipator, Fairspace, Gendi, Myrthe van Gestel, Evelien van Goor, GSA Netwerk, Tim Hageman, Danny Halim, Esther Hoezen, IHLIA, John Blankenstein Foundation, KikiID, Lisa Kooijman, Medilex Onderwijs, Rosa Scheffer, Ronald Serné, Stefanie Schipper, School&Veiligheid, SportsGen, Stichting Regenboog Loket, Tijdzalhetleren.nl, Uitgeverij Tumult, WO=MEN